

TAMMELAN JALKAPALLOSTADION ARKKITEHTUURIN IDEAKILPAILU

Tampere, XVI kaupunginosa, tontti 116U

Arvostelupöytäkirja 22.9.2014

TAMMELAN JALKAPALLOSTADION ARKKIHTEHTUURIN IDEAKILPAILUN ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA

Sisällysluettelo

Kilpailun järjestäjä, tarkoitus ja luonne.....	2
Kilpailun tuomaristo	2
Kilpailukutsu	3
Kilpailuaikataulu.....	3
Kilpailun ratkeaminen ja tulosten julkistaminen	4
Jatkotoimenpiteet kilpailun ratkettua.....	4
Suunnittelutehtävä	4
Hankkeen kuvaus	4
Kilpailualueen kuvaus	5
Kilpailun suunnitteluohjeet ja tavoitteet.....	6
Tilaohjelma	9
Arviointiperusteet.....	10
Yleisarvostelu	10
Ehdotuskohtainen arvostelu	12
Kilpailun ratkaisu.....	21
Tuomariston allekirjoitukset	22
Nimikuorten avaus.....	22

22.9.2014

Kilpailun järjestäjä, tarkoitus ja luonne

Tampereen kaupunki järjestää yhdessä Lemminkäinen Talo Oy:n kanssa hankintalain mukaisen arkkitehtuurin ideakilpailun Tammelan pallokentän uudesta stadionista ja siihen liittyvistä muusta rakentamisesta Tammelan kaupunginosaan tontille 116U/295/XVI.

Kilpailun tavoitteena on laatia ympäristöä kunnioittava, korkeatasoinen ja innovatiivinen idea Tammelan stadionin ja muun rakentamisen arkkitehtonisesta perusratkaisusta niin, että hanke on samalla mahdollisimman kustannusneutraali. Ks. kohta "Hankkeen kuvaus".

Tavoitteena on suunnitella Tammelaan uusi 6000 - 7000 katsojan jalkapallostadion, joka oheistoimintoineen on käytännöllinen ja kaupunkikuvaa kehittävä, mittakaavaltaan inhimillinen ja myös arkiliikuntaa edistävä sekä olemassa olevan ympäristön kaupunkirakenteellisia ja rakennustaiteellisia arvoja kunnioittava kokonaisuus.

Kilpailun tuomaristo

Kilpailuehdotusten arvioinnin suoritti tuomaristo, johon kuuluivat:

Apulaispormestari Pekka Salmi / Yhdyskuntapalvelut, pj.
Suunnittelujohtaja Taru Hurme, arkkitehti / Maankäytön suunnittelu
Va asemakaavapäällikkö Elina Karppinen, arkkitehti / Maankäytön suunnittelu
Rakennustarkastaja Eija Muttonen-Mattila, arkkitehti / Rakennusvalvonta
Toimitusjohtaja Jussi Mattila, tekniikan tohtori / Betoniteollisuus ry
Piirijohtaja Jarmo Tuomiranta / Suomen Palloliitto, Tampereen piiri
Hankekehityspäällikkö Janne Salonen / Lemminkäinen Talo Oy
Asukasedustaja Pasi Ylinen, Tammelalaiset ry

Kimmo Lintula, arkkitehti
Pentti Kareoja, arkkitehti, professori
Risto Huttunen, arkkitehti, kilpailijoiden esittämä arkkitehtijäsen

Kilpailuehdotuksista pyydettiin lausunnot kaupunkikuvatoimikunnalta, Tammelan seurantaryhmältä, vesilaitokselta ja liikenneasioista Ari Vandellilta. Ympäristön asukkailta kuultiin kehityskävelyllä pallokentän ympäristössä ja ehdotusten esittelytilaisuudessa Tammelakeskuksessa.

Kilpailun sihteerinä toimi Ismo Rellman Arkkitehtitoimisto AR-Vastamäki Oy:sta.

22.9.2014

Kilpailukutsu

Osallistumishakemusilmoitus julkaistiin Hilmassa 22.11.2013. Hakemusten sisäänjättoaika päättyi 19.12.2013. Määräaikaan mennessä jätettiin 22 hakemusta.

Osallistujat

Työryhmä Iina Laakkonen, Jarmo Viljakka ja Kirsti Hankela arvioivat jätetyt osallistumishakemukset, joiden perusteella ohjausryhmä päätti valita kilpailuehdotuksia laatimaan kuusi arkkitehtitoimistoa:

1. Avanto Arkkitehdit Oy - White arkitekter AB - Ramboll Oy - SITO Oy
2. JKMM Arkkitehdit - Ramboll Oy - Trafix Oy
3. Arkkitehdit NRT Oy - White arkitekter AB - Pontek Oy - Trafix Oy
4. Salto arhitektid
5. Arkkitehtitoimisto Sigge Oy - Ramboll Oy - FMC Group Oy
6. Verstas Arkkitehdit Oy - Ramboll Oy - SITO Oy

Kilpailuaikataulu

Kilpailu alkoi 15.1.2014, jolloin valituille kilpailijoille lähetettiin päätös valinnasta, pisteytystaulukko, kilpailuohjelma sekä kilpailuohjelman liiteaineisto. Kilpailua koskevat lisäkysymykset tuli tehdä keskitetysti 31.1.2014 mennessä.

Vastaukset kysymyksiin julkaistiin nimetyille 14.2.2014 mennessä sähköpostitse.

Kilpailuaineiston jättoaika päättyi 7.5.2014, jolloin kaikki kuusi kilpailuun valittua toimistoa palauttivat ehdotuksensa. Määräaikaan mennessä saapuneet ehdotukset tarkastettiin, avattiin ja numeroitiin avaamisjärjestyksessä. Kilpailuehdotusten avauksesta laadittiin avauspöytäkirja 13.5.2014.

Kilpailuehdotukset esiteltiin kilpailun ohjausryhmälle 14.5.2014 ja julkisuuteen kilpailuehdotukset tuotiin 21.5. Smpolan auditoriossa järjestetyssä yleisötilaisuudessa. Tämän jälkeen ehdotukset olivat nähtävillä Galleria Nottbeckissa ja myöhemmin palvelupiste Frenckellissä sekä kaupungin verkkosivuilla.

Tuomaristo kokoontui arvioimaan ehdotuksia ensimmäisen kerran 11.6. ja katsoi kokouksessa kaikkien kilpailuehdotusten täyttäneen kilpailuun asetetut kriteerit ja päätti hyväksyä kaikki ehdotukset arvosteltavaksi. Tuomaristo kokoontui kesän ja syksyn mittaan kuudesti 11.6., 26.6., 7.8., 22.8., 9.9. ja 22.9. Tuomaristolla ja asiantuntijoilla oli käytössään kilpailijoiden tekemät kilpailuehdotukset pdf-muodossa sekä A3 pienennökset.

22.9.2014

Tuomaristo teki kehityskävelyn Tammelan pallokentän ympäristössä 26.6. Paikalla oli myös runsas joukko ympäristön asukkaita. Ehdotuksista teetettiin myös pienoismallit, joiden avulla kilpailuehdotuksia esiteltiin erikseen pallokentän naapuritaloyhtiöiden edustajille Tammelakeskuksessa 21.8.2014.

Kilpailun ratkeaminen ja tulosten julkistaminen

Kilpailu ratkaistiin kilpailuohjelmassa esitettyjen arvosteluperusteiden mukaisesti. Kilpailun tulos julkistetaan 1.10.2014 erillisessä tilaisuudessa, johon kilpailijat kutsutaan. Kilpailuehdotukset ja arvostelupöytäkirja ovat nähtävillä tilaisuudessa. Kilpailun tulos julkaistaan myös kaupungin verkkosivuilla. Tulos voidaan julkistaa myös Lemminkäinen Talo Oy:n nettisivuilla.

Kilpailun tulos arvostelupöytäkirjoiheen lähetään tiedoksi kaikille kilpailijoille.

Jatkotoimenpiteet kilpailun ratkettua

Kilpailun tuomaristo arvioi hankkeen toteutumisen edellytykset kilpailun ratkettua. Tavoitteena oli saada hyväksytysti jätettyjen kilpailuehdotusten joukosta voittajaehdotus, jonka pohjalta kaavamuutosprosessi voidaan käynnistää jalkapallostadionin ja siihen liittyvien rakennusten rakentamisen mahdollistamiseksi. Kilpailun tuomaristo on antanut suosituksensa mahdollisista jatkotoimenpiteistä kilpailun tuloksen perusteella. Jatkotoimeksiänto kaavan viitesuunnitelmien laatimisesta pyritään antamaan voittaneen ehdotuksen tekijälle.

Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailuehdotukset jäävät kilpailun järjestäjien omaisuudeksi, eikä niitä palauteta. Mahdollisen toimeksiannon tekijöillä on oikeus käyttää hyväkseen palkitsemattomien ehdotusten aiheita ja ideoita tekijänoikeuslain mukaisesti. Suunnitelmien tekijänoikeus säilyy ehdotuksen tekijällä. Kilpailun järjestäjillä on julkaisu-oikeus ehdotuksista.

Suunnittelutehtävä

Hankkeen kuvaus

Tammelan jalkapallostadionia tullaan käyttämään eri sarjatasojen peli- ja harjoituspaikkana junioritoiminnasta Veikkausliigaan sekä kansainvälisiin otteluihin. Myös lähiympäristön koulujen on mahdollista käyttää paikkaa koululiikunnassa. Kenttä ja katetut istumakatsomot oheistiloineen mitoitetaan Veikkausliigan otteluiden ja noin 6000 - 7000 katsojan mukaan. Lämmitettävä

22.9.2014

keinonurmi mahdollistaa kentän tehokaan, viikoittaisen ja lähes ympärivuotisen käytön.

Stadionin yhteyteen tulee sijoittaa stadiontoimintojen vaatimien tilojen lisäksi myös muuta rakentamista kuten asuin-, asuntola-, liike- ja toimistorakentamista (hybridi-rakennus).

Hankeen tavoitteena on mahdollisimman ns. 'kustannusneutraali hanke'. Kilpailuehdotuksessa esitetyn kerrosalan määrän tulee arvoltaan vastata mahdollisimman hyvin stadionin rakennuskustannuksia.

Kilpailualueen kuvaus

Kilpailualue sijaitsee Tampereen XVI kaupunginosassa 116U-tontilla, kiinteistötunnus 837-116-9904-0000, osoitteessa Tammelan puistotie 21, Tampere.

Tammela on mielenkiintoinen ja perinteikäs, yli satavuotias kaupunginosa ydinkeskustan itäpuolella rautatieaseman tuntumassa. Alueen koossa pitävä voima on ruutukaavaan perustuva asemakaava ja perinteinen Tammelantori puistoineen. Alun perin tiiviisti rakennettu puukaupunginosa on ajan saatossa kokenut suuria mullistuksia. Vuoden 1918 Tampereen valtauksen taistelut ja talvisodan pommitukset jättivät jälkensä kaupunginosaan tuhoten laajalti rakennuksia. Kaupungistumisen ja suuren maaltamuuttoaallon seurauksena 1960- ja 1970-luvuilla kaupunkikuva muuttui lähiötyyppiseksi avoimine laajoine pysäköintialueineen.

Tammelan stadion on maamme ensimmäisiä puhtaasti jalkapalloilulle rakennettuja urheilupaikkoja. Tamperelaiset jalkapalloilun pääsarjoissa pelaavat joukkueet käyttävät Tammelan stadionia otteluareenanaan. Tammelan pallokentän rakentaminen on aloitettu vuonna 1926. Kenttä valmistui vuonna 1931 ja oman katsomon se sai Kalevan puistotien puoleiselle sivustalle vuonna 1937. Kentän pohjoisosaan rakennettiin uusi katsomo 1980-luvun lopulla. Nykyisen muotonsa stadion sai vuonna 1993, kun kentälle rakennettiin nykyiset katsomot ja huoltotilat. Tammelan stadionin nykyinen yleisökapasiteetti on noin 5 000 katsojaa.

Tontin pinta-ala on 20302 m² ja sen etäisyys Keskustorilta on n. 1,5 km. Tontin pohjoispäässä oleva Ilmarinkatu kuuluu osana tonttiin. Kilpailualueen koko on noin 140 x 132 m ja sen rajaus on esitetty liitteessä 4. Tontti rajoittuu pohjoisessa Tammelan kouluun ja idässä Kalevan puistokatuun tornitaloineen sekä Kalevan kaupunginosaan, jonka

22.9.2014

museovirasto on inventoinut valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi, liite 2 (rakeisuuskartta, rakennetun ympäristön aluerajaus). Etelässä ja lännessä tontti rajautuu Tammelankatuun ja Salhojankatuun sekä katujen ilmeeltään ja iältään vaihtelevaan kerrostalokantaan.

Alue on liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Sitä reunustaa kaksi liikenteen pääväylää; Kalevan puistokatu etelä-pohjoissuunnassa ja Itsenäisyydenkatu / Teiskontie itä-länsisuunnassa. Itsenäisyydenkatu toimii yhtenä keskustaan johtavana joukkoliikenteen laatukäytävänä ja lisäksi monet kaupunkilinjat ajavat n. 300 metrin etäisyydellä suunnittelukohteesta. Alueen kevyen liikenteen reitistöt ovat kattavat.

Kilpailun suunnitteluohjeet ja tavoitteet

Jalkapallostadionin ja siihen liittyvien uudisrakennusten sijoittaminen nykyiselle tontille ja Tammelan kaupunkirakenteeseen on toiminnallisesti ja arkkitehtonisesti erittäin haastava tehtävä. Kilpailulla etsitään kaupunkikuvallisesti hallittua ja arkkitehtonisesti korkeatasoista ja innovatiivista ratkaisua, joka on toimiva ja toteutuskelpoinen.

Alueella tällä hetkellä voimassa oleva asemakaava nro 2297, 21.7.1996, liite 5. Nykyiset kaavan määräykset eivät toimi kilpailuehdotuksen suunnittelun pohjana. Tammelan kaupunginosan täydennysrakentamisen yleissuunnitelma on hyväksytty 18. kesäkuuta 2012; <http://www.tampere.fi/tampereinfo/projektit/kaupunkiymparisto/keskustahanke/tammelanpilottiprojekti.html>. Yleiskaava, asemakaava ja yleissuunnitelma eivät kuitenkaan ole kilpailijoita sitovia.

Kaupunkikuva:

- Tammelan suunnittelun tavoitteeksi on asetettu perinteisen ruutukaavaan perustuvan kaupunkikuvan eheyttävä täydentäminen ja kevyen liikenteen mahdollisuuksien edistäminen.
- Hankkeen tulee olla mittasuhteiltaan ja korkeussuhteiltaan sopusoinnussa ympäröivän kaupunkirakenteen kanssa, liite 8 ja 9 (ilmakuva/viistokuvat).
- Rakennukset ja rakennelmat eivät saa heikentää lähiympäristön arvoja
- Rakennusten korkeus on kilpailijoiden määriteltävissä.

Kaupunkitila:

- Rakentaminen tulee sijoittaa liitteen 4 (pohjakartta) kartalla osoitetulle alueelle.

22.9.2014

- Ympäristön kaupunkirakenteellisia ja rakennustaiteellisia arvoja tulee kunnioittaa. Kilpailualue rajoittuu Tampereen Kalevan kaupunginosaan, jonka museovirasto on inventoinut valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi, kartta, liite 2 (rakeisuuskartta, rakennetun ympäristön aluerajaus). Kilpailualueen vaikutuspiiriin kuuluvat Kalevan tornitalot, Sampola ja Kalevan kirkko.
- Ilmarinkadun kevyenliikenteen yhteyden tulee toimia turvallisena ja viihtyisenä itä-länsisuuntaisena yhteytenä. Kadun pinnan ja sen yläpuolelle mahdollisesti tulevien rakennusosien välinen vapaa korkeus tulee olla vähintään 4,5 m.
- Ilmarinkadun pohjoispuolella sijaitseva puurivi tulee säilyttää.
- Tuleva stadion-kokonaisuus ei saa häiritä Tammelan koulun toimintaa. Ehdotuksissa on huomioitava koulun turvallisuus, viihtyisyys, piha-alueen varjostukset sekä huolto- ja saattoliikenne Ilmarinkadulla.

Arkkitehtuuri:

- Hallittu ja korkeatasoinen kokonaisuus.
- Oma aikakauttaan edustava ja innovatiivinen ratkaisu, joka on toimiva ja toteuttamiskelpoinen.
- Ratkaisun tulee elävöittää ja rikastuttaa kaupunkikuvaa.
- Kehittämiskelpoisuus.

Näkymät:

- Kokonaisuuden tulee avautua tärkeistä lähestymissuunnista, liite 9:
 - 1) Ilmarinkatu itä-länsisuunnista
 - 2) Kalevan puistotie etelästä lähestyttäessä
 - 3) Sammon aukiolta
 - 4) Vellamonkatu lännestä lähestyttäessä Ratapihankadulta

Toiminnot:

- Jalkapallostadionin yhteyteen suunniteltava muun rakentaminen on kilpailijoiden vapaasti ideoitavissa.
- Eri toimintojen sisäisten yhteyksien eriytyminen; stadion toiminta, asuminen, liike- ja toimistotilat.
- Suunnitelman on luotava hyvät ja monipuoliset asumisen edellytykset; turvallisuus, viihtyisyys, valoisuus, ulko-oleskelu, ilmansuunnat, avautuminen jne.
- Tilojen avautumisessa on huomioitava kaupallisuus, stadiontoiminta ja sen tuomat rajoitukset: valaistus, ääni, turvallisuus, yms.
- Eri tyyppiset asumismuodot (omistusasunnot, vuokra-asunnot, asuntolat, jne.) tulee suunnitelmassa sijoittaa loogisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

22.9.2014

Huolto, liikenne, logistiikka:

- Kilpailijan tulee ratkaista liikenteelliset ratkaisut ja esittää ne suunnitelmissa.
- Huomioitava kytkeytyminen ympäröiviin liikkumisverkostoihin ja eri liikennemuotojen sekoittuminen.
- Huoltoliikenne ja pysäköinnin liikennejärjestelyt: Otteluiden ja tapahtumien suuresta kävijämäärästä aiheutuu stadionille ajoittain merkittävää saatto- ja huoltoliikennettä. Joukkueiden busseille tulee järjestää ajoyhteys joukkueiden sisäänkäynnin eteen. VIP-saattoliikenne tulee järjestää stadionin yhteyteen tai sen lähialueelle. Myös stadion yhteyteen tuleva muu rakentaminen pysäköintijärjestelyineen lisää alueen liikennemääriä. Huollon ja pysäköinnin (asuminen, liike- ja toimistotilat yms.) liikennejärjestelyt tulee hoitaa kiinteistön alueella ympäristön liikennettä häiritsemättä.
- Pysäköinti: Pysäköinnin liikennejärjestelyjen tulee olla selkeät ja turvalliset. Autopaikkoja varataan tontilta ainoastaan stadiontoiminnan (joukkueiden, stadionin henkilökunnan ja toimitsijoiden, stadionin huollon jne.) sekä muiden tilojen käyttöön (esim. toimisto- ja liiketilat, asuminen). Yleisön autopaikoitusta ei osoiteta tontille.
 - stadiontoiminnan autopaikat: 150 ap + 2 linja-autopaikkaa. Nämä sisältävät 8 inva-autopaikkaa, joukkueiden, stadionin henkilökunnan ja toimitsijoiden, huollon, median ja VIP-vieraiden autopaikat. Tarkennetaan myöhemmin.
 - autopaikkanormi stadiontoiminnan ulkopuolisille muulle rakentamiselle: 1 ap/150 k-m²
 - TV:n ja radion lähetysautot: 5 ap, paikat osoitettava stadion viereltä/lähialueelta
- Katuverkko: Nykyiset katujen paikat ovat sitovia. Ilmarinkatu sijaitsee samalla tontilla kuin pallokenttä. Uusien liittymien vaikutukset ympäröiviin katuihin edellyttävät liikennesuunnittelua. Kalevan puistokadulle ei saa osoittaa liittymiä.
- Kevyt liikenne: Jalankulkuyhteyksien liittyminen katujen järjestelyihin on ratkaistava suunnittelun yhteydessä. Kohde sijaitsee lähellä keskustaa ja on hyvien kulkuyhteyksien varrella. Yleisöllä on saapuessaan mahdollisuus luontevasti käyttää julkisia kulkuneuvoja. Jalankulun ja pyöräilyn tarpeet tulee huomioida. Ilmarinkatu tulee säilyttää kevyenliikenteen väylänä ja huoltoväylänä.
- Liikennetiedot, liite 6.

22.9.2014

Hankkeen talous:

- Hankeen tavoitteena on mahdollisimman ns. 'kustannusneutraali hanke'. Kilpailuehdotuksessa esitetyn, stadiontoimintojen lisäksi tulevan muun kerrosalan määrän tulee arvoltaan vastata mahdollisimman hyvin stadionin rakennuskustannuksia. Stadionin laskennallinen hinta pitää sisällään jalkapallostadionin ja sen toiminnan vaatimat tilat sekä noin 150 autopaikka.
- Stadionin laskennallinen, veroton hinta-arvio: 13 - 15 milj. euroa.
- Asuinrakentamisen määrä minimissään 20 000 k-m².
- Toteutettavuus.
- 'Kustannusneutraali hanke' – tavoitteen todentamiseksi tullaan kilpailuehdotuksista laatimaan kustannusarvio

Tilaohjelma

Jalkapallostadion: Jalkapallostadionista ja sen toiminnan vaatimista tiloista on laadittu erillinen tilaohjelma, kts. liite 1. Tavoitteena on, että stadionin tilat olisivat mahdollisimman monikäyttöisiä ja muunneltavia. Monikäyttöisyydellä tarkoitetaan stadionin omien toimintojen tehokkaan käytön lisäksi myös sitä, että tilaohjelmassa mainittuja tiloja olisi mahdollista hyödyntää mahdollisimman hyvin kaupallisessa toiminnassa myös varsinaisen stadionkäytön ulkopuolella. Esitys näistä tiloista tilaohjelmassa.

Muu rakentaminen: Jalkapallostadionin yhteyteen suunniteltava muun rakentaminen on kilpailijoiden vapaasti ideoitavissa. Stadionin yhteyteen tulee sijoittaa stadion toiminnan vaatimien tilojen lisäksi myös muuta rakentamista, kuten asuin-, asuntola-, liike- ja toimistorakentamista (hybridi.rakennus).

Suunnitelmissa osoitettu asuntorakentamisen määrän tulee olla minimissään noin 20 000 k-m². Asuntorakentamisen tulee olla monipuolista, laadukasta, taloudellista sekä toteuttamiskelpoista. Asuntorakentamisen osalta käytännön toteutus on mahdollista vain, jos asumisen hallinta- ja toteutusmuodot ovat riittävän monipuoliset.

22.9.2014

Arviointiperusteet

Kilpailun keskeisimpänä arvosteluperusteena on arvioida, kuinka ehdotuksissa toteutuvat **aiemmin esitetyt kilpailun suunnitteluohjeet ja tavoitteet, arkkitehtoninen ja kaupunkikuvallinen kokonaisuus, innovatiivisuus, tilaohjelma toteutuminen, toteutettavuus ja kustannusneutraalin hankkeen toteutuminen.**

Muita keskeisiä arvostelukriteerejä ovat:

- kehittämiskelpoisuus niin, että ehdotuksen perusratkaisu säilyy
- jalkapallostadionin ja sen tilojen toimivuus sekä monikäyttöisyys
- asuintilojen, liike-, toimisto-, ym. tilojen laatu ja innovatiivisuus

Yleisarvostelu

Saapuneiden kilpailuehdotusten perusteella tuomaristo totesi kilpailun täyttäneen tehtävänsä hyvin. Ehdotusten tasoa pidettiin yleisesti korkeana. Kilpailuohjelmassa asetettua, tavanomaisesta stadionrakentamisesta poikkeavaa suunnittelutehtävää on lähdetty ratkomaan ennakkoluulottomasti ja lopputuloksena saatiin kuusi ehdotusta, jotka ovat ratkaisuiltaan paitsi mielenkiintoisia ja sopivan kunnianhimoisia, myös keskenään melko erilaisia. Voittajaksi valikoitui ehdotus, jonka vahvuuksia olivat arkkitehtonisesti paras ja ympäristön arvot parhaiten huomioon ottava kokonaisidea.

Hankkeen sijoittaminen luontevasti olemassa olevaan kaupunkimiljööseen sitä kunnioittaen, on konseptista johtuen ollut selvästi haasteellista. Parhaimmat ehdotukset täydentävät perinteiseen ruutukaavaan perustuvaa kaupunkikuvaa sitä eheyttäen ollen samalla sopusoinnussa mitta- ja korkeussuhteiltaan ympäröivän kaupunkirakenteen kanssa. Näyttävästä arkkitehtuuristaan huolimatta osa ehdotuksista tuntuu vieraalta ja liian mahtipontiselta tässä ympäristössä. Muutamit ehdotukset muistuttavat muotokieleltään enemmänkin toimisto-/virastorakennusta tai ostoskeskusta, mutta parhaimmissa ehdotuksissa yhdistyvät luontevasti kaksi eri elementtiä: jalkapallostadion ja asuinrakentaminen liiketiloineen.

Stadionin asemoinnin ja katsomoiden sijoittelun suhteen kilpailuehdotukset tuottivat yllättävästi varsin erilaisia ratkaisuja. Kenttää oli esitetty niin etelä-pohjoissuuntaiseksi kuin itä-länsisuuntaiseksikin. Kentän sijoittaminen pohjois-eteläsuuntaisesti niin, että pääkatsomo on sijoitettu länsipuolelle tuottaa valaistuksen kannalta optimaalisimmat ja tasapuolisimmat olosuhteet niin katsojille kuin kenttäpelaajillekin. Osassa ehdotuksista kenttä on nostettu maantasosta ja osassa se on puolestaan upotettu maan alle yhden kerroksen verran. Tuomaristo katsoi, että kentän korkeusaseman tulisi sijaita mm. yleisöliikenteen sujuvuuden, huollettavuuden ja erityisesti pohjaolosuhteiden vuoksi lähellä maantasoa. Kilpailuehdotukset osoittavat, että maantasoa

22.9.2014

lähellä olevat ehdotukset tuottavat stadionin toimivuuden kannalta parhaimmat ratkaisut.

Päätykatsomoiden puuttuminen ja kentän avoimet päädyt katsottiin toiminnallisiksi puutteiksi. Kentällä tulisi olla fanikatsomot päädyissä ja kentän päätyjen tulisi olla riittävästi suljettuja tuulitunneliefektin eliminoimiseksi. Parhaimmissa ehdotuksissa stadion on ympärikerrettävissä, jolloin otteluiden aikaiset palvelut ovat helposti saavutettavissa. Näissä ehdotuksissa sisäänkäyntejä on sijoitettuna tasaisesti ympäri stadionia ja yleisövirtojen ohjailtavuus on helppoa. Pääsisäänkäynnin luontevimman paikan katsottiin olevan Tammelankadun ja Kalevan puistotien kulmassa.

Yleisön palvelutilojen sijoittelu ravintoloihin ja niiden mitoitus on keskimäärin onnistuttu ratkaisemaan hyvin. Parhaimmillaan VIP- ja mediatilat on saatu sijoitettua palvelutilojen läheisyyteen, mikä lisää niiden arkimonikäytön mahdollisuuksia.

Urheilijoiden tilat ja niiden sijoitus saadaan kaikissa ehdotuksissa ratkaistua toimivalla tavalla.

Asunnot ovat ratkaisultaan pääosin selkeitä ja toimivia ja parhaimmissa ehdotuksissa ne avautuvat luontevasti ympäröivään kaupunkitilaan. Muutamissa ehdotuksissa niiden peruskonseptista johtuen ongelmia muodostui kuitenkin juuri asuntojen avautumisen, näkymien ja oleskelupihojen sijoittelun suhteen.

Liikenteellisesti katuverkon kuormituksen ei katsottu muodostuvan kynnyskysymykseksi missään kilpailutyössä. Stadionin oma pysäköintilaitos on melko pieni, eikä sillä ole merkittävää liikenteellistä vaikutusta. Pysäköintilaitoksen kuormituspiikit ovat todennäköisesti eriaikaisia stadionille kävellen saapuvien kanssa. Omalla autolla saapuvien määrä tulee kuitenkin aiheuttamaan keskitetyn pysäköinnin järjestämistarpeita lähialueella. Kävelyn ja pyöräilyn saapumisreitit on esitetty ehdotuksissa pääosin hyvin kevyesti.

Hankkeelle asetetun kustannusneutraalisuuden tavoitteen osalta kaikki ehdotukset ovat suunnilleen samalla viivalla. Yksikään ehdotus ei ole puhtaasti kustannusneutraali. Tavoitteesta jäädään alustavien laskelmien mukaan n. 4 milj. euroa. Erot eri ehdotusten välillä ovat pienet. Kustannuslaskelmat perustuvat kilpailijoiden antamiin tunnuslukuihin ja ovat täten vain suuntaa antavia.

22.9.2014

Ehdotuskohtainen arvostelu

Ehdotus nro 1, "Ylämummo"

Kilpailuehdotus "Ylämummo" täydentää Tammelan ruutukaavaa. Kenttä on ehdotuksessa sijoitettu itä-länsisuuntaisesti maantasoon. Katsomopaikkoja on ehdotuksessa neljällä sivulla. Autopaikoitus sijaitsee kentän alla. Rakennusmassat on sijoitettu kentän pitkille sivuille Ilmarinkadun ja Tammelankadun varteen.

Ehdotus on arkkitehtuuriltaan vähäeleisen hallittu, veistoksellinen ja linjakas, eteerinen ja kaunis. Julkisivuun tehdyt "nitkautukset" mahdollistavat itä-länsisuuntaiset näkymät. Ilmeeltään ehdotus kuitenkin muistuttaa enemmän ostoskeskusta tai muuta julkista rakennusta kuin stadionia tai asuinrakennusta. Julkisivut jakaantuvat asuinsiipiin ja stadionin päätykatsomon kulissimaisiin seiniin. Miltä kulissimaiset julkisivut näyttävät pimeään aikaan? Mittakaavallisesti ehdotus poikkeaa liikaa ympäristöstään. Ehdotus on kuitenkin laadukas ja tinkimätön, mutta liian tiukka sovitus tähän ympäristöön. Näyttävä arkkitehtuuri vaatisi enemmän tilaa ympärilleen.

Selkeä voimakkaaseen kokonaishahmoon perustuva ehdotus, jossa asunnot on sijoitettu itä-länsisuuntaisen kentän pitkille sivuille. Sisäänkäynnit on sijoitettu toisistaan selkeästi eriyettyinä toiminnoittain, joskin esitettyjen illustraatioiden pohjalta niitä on kaupunkikuvallisesti vaikea erottaa toisistaan. Pääkatsomon ja saattoliikenteen sijoittaminen eteläpuolelle on toimiva ratkaisu.

Kenttä on sijoitettu suoraan katutasoon, mikä tekee saapumisen ja tapahtumissa orientoituminen yleisölle helpoksi. Katsomotiloja on esitetty kaikille neljälle sivulle. Yleisögalleriat reunustavat katsomoja joka puolella kenttää ja ne ovat toiminnallisuudeltaan ja mitoitukseltaan kilpailun parhaimmistoa. Ravintola on sijoitettu 3.krs:een keskeisesti ja onnistuneesti. Myös kentän huolto on taitavasti sijoitettu mahdollistaen sen käytön helposti myös tapahtuma-aikaan. Median ja pelaajien tilat on sijoitettu kellarikerrokseen ja ne ovat toimivia. Niihin on suora yhteys myös pysäköintitiloista. Pelaajien saapuminen kentälle tuntuu ahtaalta (kaksi joukkueellista jonottaa kohtisuoraan kenttään nähden). Katsomoon liittyvät median tilat on keskitetty 3.kerroksen tasolle. Tiloista on hyvä esteetön näkyvyys kentälle ja tilojen sisäiset yhteydet ovat lyhyet ja toimivat. Tilojen sijainti ravintolan vieressä lisää toiminnallisia mahdollisuuksia. Katsojien paikat jakaantuvat tasaisesti ympäri kentän mikä parhaimmillaan luo hyvän tunnelman areenalle. Katokset suojaavat katsojia pääosin hyvin, mutta valitusta kokonaishahmosta johtuen ne nousevat pitkillä sivuilla paikoin liian korkealle ajatelleen tuulta ja viistosadetta. Ehdotus jättää hiukan epäselväksi sen, ovatko kentän päädyt osin avoimet ja aiheuttaako tämä mahdollisen tuuliongelman?

22.9.2014

Perusratkaisusta johtuen iso osa asunnoista aukeaa pohjoisen suuntaan. Asuntojen pohjaratkaisut ovat kuitenkin selkeitä ja toimivia. Asuntojen sisäänkäynnit ovat sijoitettu luontevasti, mutta ne tuntuvat hiukan ahtailta ja ovat oheistiloiltaan puutteellisia. Kattopuutarhat tuntuvat vaikeilta yhteiskäytön vuoksi; stadionin valaistuksessa ei saa näkyä värähtelyä. Lisäksi ne ovat hankalia rakentaa ja ylläpitää.

Liiketilat avautuvat luontevasti ympäristöön huomioiden samalla iltakäytön. Ne ovat jaettavissa myös pienempiin yksikköihin. Vaiheittain rakentaminen on hankalaa.

Ehdotuksen liikenneverkko ja eri kulkumuotojen saapumisreitit ovat hyvin esitetyt. Itsenäisyydenkadun ja Tammelankadun välisen aukion käyttö pysäköintiin ei ole hyvä ratkaisu, koska tällöin pääsaapumissuunnan (mahdollinen ratikkapysäkki) kävelyolosuhteet jäävät puutteellisiksi. Ajo pysäköintilaitokseen on esitetty Ilmarinkadulta. Tällöin liikenne ei risteä pääkävelyvirtojen kanssa, mutta koulun toimintojen ja turvallisuuden kannalta se ei ole paras ratkaisu. Ratkaisu edellyttäisi todennäköisesti rajoitettua ajoyhteyttä Ilmarinkadulta Kalevan puistotielle. Bussien pysäköinti on osoitettu Salhojankadulle, mikä käytännössä edellyttää katujen yksisuuntaistamista. Pyöräpysäköinti on hyvin hajautettu stadionin eri puolille.

Ehdotus nro 2, "Hattutemppu"

Kilpailuehdotus "Hattutemppussa" kenttä on sijoitettu pohjois-eteläsuuntaisesti ja sitä on nostettu kerroksen verran katutasosta. Paikoitushalli on sijoitettu kentän alla maantasoon. Katsomoita ehdotuksessa on vain kahdella sivulla. Rakentamisen volyyymi on sijoitettu kentän pitkille sivuille Salhojankadun ja Tammelan puistotien varrelle.

Kilpailuehdotus "Hattutemppu" on arkkitehtuuriltaan, mittakaavaltaan ja massoitteeltaan ympäröivään kaupunkirakenteeseen ja lähiympäristöön erittäin taidokkaasti sovitettu, sympaattisen, rehellisen ja toteutuskelpoisen oloinen kokonaisuus. Arkkitehtuuriltaan se on taidokas ja tasapainoinen ehdotus. Ehdotus muodostaa ruutukaavan rajat ja hengittää samalla kaikkiin ilmansuuntiin. Korttelin itä- ja länsisivuille, Kalevan puistotien ja Salhojankadun suuntaisesti sijoitettujen asuinsiipien julkisivut on porrastettu 3-13 kerroksen korkuisiksi massoiksi niin, että ne huomioivat itä-länsisuuntaisten näkymien säilymisen mahdollisimman hyvin. Länsipuolen korkeiden massojen sijoittelua tulisi kuitenkin tarkentaa. Asuinrakentamisesta vapaat, avoimeksi stadionrakenteeksi jätetyt Tammelankadun ja Ilmarinkadun puoleiset korttelin reunat puolestaan mahdollistavat uudenlaisten, koko korttelin pituisten pohjois-eteläsuuntaisten näkymien syntyminen.

Ympäristön lähtökohdat on huomioitu myös hybridirakennuksen ulkoarkkitehtuurissa. Muodonannoltaan ja julkisivuarkkitehtuuriltaan

22.9.2014

yksiaineinen, stadion- ja asuinosaista koostuva massa on ilmeeltään hillityn vähäeleinen ja linjakas. Vaaleaksi rapattuine kivirakenteisine pintoineen ehdotuksen asuinosa voidaan pitää eräänlaisena modernina ja raikkaana tulkintana 50-luvun molemmiin puolin rakennetuista Kalevan torni- ja lamellitaloista. Asuntoarkkitehtuuriin liittyvistä muistumista huolimatta rakennuksen kokonaisarkkitehtuurissa on onnistuttu tuomaan vakuuttavalla tavalla esiin rakennuksen hybridimäinen luonne: stadiontoimintojen ja liikeseikä asuinkäyttöön tarkoitettujen osien sijoittuminen on helppo päätellä rakenteesta, vaikka eri osat sulautuvatkin suunnitelmassa luontevaksi kokonaisuudeksi. Stadionosan pyloniosia pidettiin kuitenkin hieman irrallisina aiheina.

Toimintojen sijoittelu on ehdotuksessa onnistunut. Stadiontoimintojen, huollon ja asuntojen sisäänkäyntien eriyttäminen toisistaan on toimiva ja onnistunut ratkaisu. Esitetty huoltoyhteys kevyen liikenteen reitin, Ilmarinkadun kautta ei nyt esitetyllä tavalla ole luonteva. Sisäänkäynnit ja yleisögalleriat ovat toimivan ja riittävän oloiset. Pelaajien pukuhuone- ja huoltotilat, sekä median tilat ovat toiminnallisesti hyviä ja selkeitä. Ne sijaitsevat suoraan maantasossa, mikä lisää arkimonikäytön mahdollisuuksia. Yhteys kentälle portaan ja hissien kautta toimii sinänsä, mutta kentän tasolla oleva pelaaja-aula tuntuu liian ahtaalta, kun kaksi joukkueellista pelaajaa jonottaa kohtisuoraan kenttään nähden. Sarjajoukkueiden pukuhuoneiden sijoitus ei ole luonteva. Kentän huollon järjestäminen kerrosta ylemmäksi katutasosta herättää kysymyksiä; kuinka saadaan lumenpoisto ym. hoidettua?

Katsomotilat ovat selkeitä ja toimivia mahdollistaen vapaan liikkumisen 2. kerroksen tasolla. Päätykatsomoiden puuttuminen ja päätyjen avonaisuus ovat selkeitä toiminnallisia puutteita katsojien ja tuuliolosuhteiden näkökulmasta, mutta nämä ovat kuitenkin jatkotyöstössä ratkaistavissa ehdotuksen luonteen siitä muuttumatta. Kentän tason pudottamisen maantasoon katsottiin parantavan stadionin toimivuutta. Katsomon kate muodostaa arkkitehtonisesti miellyttävän ja suojaavan tilan katsojille. Kaarevasti laskeutuvana se luo intiimin ja tiiviin tunnelman stadionille. Valittu ratkaisu vaatii jatkossa valaistuksen, äänentoiston ja vedenhallinnan taitavaa suunnittelua.

Asuntojen pohjaratkaisut ovat selkeitä ja toimivia. Porrastettujen rakennusmassojen koloihin sijoitetut oleskelupihat ovat ehdotusten parhaimmista ja niillä on tuotu lisäarvoa asumiseen. Liiketilat on sijoitettu luontevasti pääkadun varteen ja ne ovat tiloiltaan vapaasti jaettavissa. Katsojien palvelujen kannalta liiketilöiden ja yleisötilöiden erottelu ei lähtökohtaisesti ole hyvä ratkaisu. Asuntojen sisäänkäynnit oheistiloineen on ratkaistu luontevasti. Kulku pysäköintilaitoksesta asuntoihin on jäänyt epäselväksi ja keskeneräiseksi. Vaiheittain rakentaminen on ratkaistu ehdotuksessa hyvin.

22.9.2014

Ehdotuksessa ajo pysäköintilaitokseen tapahtuu Salhojankadulta. Saattoliikennettä on esitetty sekä pääsisäänkäynnin eteläpuolelle, että nykyisen kentän eteläpuolella sijaitsevalle pysäköintialueelle. Nämä aiheuttavat risteävää liikennettä pääkävelyvirtojen kanssa. Bussien jättöpaikat on esitetty Salhojankadulle, mikä käytännössä edellyttää kadun muuttamista 1-suuntaiseksi. Huoltoliikenteen yhteys on esitetty Ilmarinkadulta. Ratkaisuna se on hyvä, koska silloin huoltoliikenne ei risteä pääkävelyvirtojen kanssa.

Ehdotus nro 3, "Hattutempu II"

Ehdotus muodostaa selkeät ruutukaavan rajat. Kenttä on sijoitettu itä-länsisuuntaisesti ja sitä on laskettu kerroksen verran katutasosta. Autopaikoitus on sijoitettu kentän alle. Katsomoita on kaikilla neljällä sivulla. Rakentaminen kiertää u:n muotoisesti kentän itä-länsi- ja eteläsivulla. Pohjoisreunalle Ilmarinkadun varteen on sijoitettu neljä tornitaloa.

Arkkitehtuuriltaan näyttävä rakennus vaikuttavine sisäänkäynteineen muistuttaa enemmän kansainvälisesti merkittävää monumenttirakennusta kuin kaupungin keskelle sijoitettua stadion- ja asuinrakennuksen yhdistelmää. Toisilleen melko vieraita aiheita mahtipontisesti yhdistelevä ehdotus onkin massoittelultaan ylivoimainen ja muotokieleltään ylivoimainen ratkaisu suunnittelun kohteena olevaan kortteliin. Ilmarinkadun puoleiset, korttelin pohjoiselle reunalle sijoitetut VIII-kerroksen korkuiset suunnikkaan muotoiset asuinmassat viehättävine piha-aukioineen ovat kuitenkin mittakaavallisesti erittäin onnistuneita ja kilpailun ehdotonta parhaimmistoa. Suunnitelman muita vahvuuksia ovat mm. miellyttävä jalankulkuympäristö, selkeä sisäänkäynti, stadionin elegantti katosrakenne sekä pääkatsomon ja sisäänkäynnin onnistuneet pohjaratkaisut.

Sisäänkäyntien hajauttaminen neljään nurkkaan on toimiva ratkaisu. Ajouramppi ja porrashuone lounaiskulmassa katkaisevat yleisön kierron katsomon sisäänkäyntitasolla ja ahdistavat toista pääkatsomon sisäänkäyntiä. Huolto-, joukkue- ja yleisöliikenteen tulisi olla selkeämmin eriytettyjä huomioiden kadulla jonottavat katsojat ja muu liikenne. Yleisön uloskäyntireitit vaikuttavat mitoitukseltaan ahtailta.

Bussien ja huoltopihan kääntösäteet vaikuttavat liian pieniltä.

Pelaajien puku- ja huoltotilat sekä median tilat ovat toiminnallisesti hyviä ja selkeitä. Lehdistön kulkutie katsomoon jäi tuomaristolle arvoitukseksi.

Urheiluseurojen työtilojen sijoittaminen maan alle ylävalon varaan ei ole luonteva ratkaisu.

Katsojan näkökulmasta saapuminen ylempänä olevaan galleriatasoon on elämyksellinen ja klassinen ratkaisu. Länsi- ja itäkatsomoiden vähäiset katsomopaikat tuntuvat pelin tunnelman kannalta epäsuhtaisilta pääkatsomoon nähden. Katsomot ovat kaikilta sivuiltaan suljettuja, mikä on ideaali lähtökohta kentän toiminnallisuuden kannalta. Ravintolatilat on ehdotuksessa sijoitettu luontevasti: ne voivat toimia myös erikseen ilta-aikaan

22.9.2014

ja ne avautuvat selkeästi etelän puoleiseen katutilaan, joka kuitenkin on maisemaltaan melko arkinen naapuritalon piha.

Pistetalojen sisäänkäynnit ovat toimivia ja viihtyisiä yhteispihoja ja -tiloja hyödyntäen. Länsi- ja itäsivujen asuntojen sisäänkäynnit vaikuttavat arkisilta ja ovat yhteistiloiltaan puutteellisia. Ne toimivat myös katsojien poistumisteinä, mutta toimiiko ratkaisu käytännössä? Asuntojen pohjaratkaisut ovat selkeitä ja toimivia. Asunnot on suunnattu luontevasti ympäröivään kaupunkitilaan. Pysäköinnin sijoittaminen kentän alle -2 tasolle tuottaa pitkiä ja hankalasti toteutettavia yhteyksiä ylempiin kerroksiin.

Ehdotuksen liikenneratkaisut on esitetty hyvin kevyesti. Kaikki toiminnat Tammelan kadun varrella sekoittuvat voimakkaasti. Pysäköintilaitoksen sisäänajo on esitetty liian lähelle Salhojankadun risteystä. Pääsisäänkäynnin sijainti Kalevan puistotien ja Tammelankadun kulmassa aiheuttaa toiminnallisia ja turvallisuuteen liittyviä ongelmia.

Ehdotus nro 4, "Tammelanneula"

Ehdotus muodostaa ruutukaavan rajat. Kenttä on sijoitettu itä-länsisuuntaisesti ja sitä on laskettu kerroksen verran katutasosta. Autopaikoitus on sijoitettu kentän alle kahteen kerrokseen. Katsomoita on kaikilla neljällä sivulla. Rakentaminen on sijoitettu käärmemäisesti koko kentän ympärille.

Ehdotus on hyvin aikaansa edustava korkeine torneineen ja viherkattoineen ja se on pintastruktuuriltaan moderni. Muotokieleltään se muistuttaa kuitenkin enemmän hotellia tai toimistotaloa kuin asuinrakennusta. Tammelankadun suuntaan ehdotus on matalin. Maantasokerroksen käsittely on miellyttävää. Ehdotus muodostaa korttelin pituisen yhtenäisen jalustan, jota on elävöitetty kaarevilla ja värikkäillä aiheilla. Suunnitelmalla on saavutettu mielenkiintoista jalankulkuympäristöä, lukuun ottamatta stadion- ja asuinmassan välin kuilumaista jalankulkureittiä, joka vaikuttaa ahtaalta. Kuilun kohdalle on sijoitettu toimistotiloja, mitä voidaan pitää näkymien kannalta hyväksyttävänä. Tornimainen osa on siro Tammelankadun suuntaan, mutta Kalevan puistotien suuntaan se on puolestaan melko leveä ja massiivinen. 27-kerroksinen tornimainen osa on liian korkea vieden voimaa viereisiltä Kalevan torneilta ja muilta lähiympäristön merkkirakennuksilta. Asuntoja on sijoitettu stadionin kaikille reunoille, minkä vuoksi suunnitelmassa on paljon pohjoiseen avautuvia asuntoja. Kokonaisuudessaan ehdotus on komea, kokonaisvaltainen taideteos, joka tuntuu sijoittuvan väärään paikkaan.

Stadiontoimintojen, huollon ja asuntojen sisäänkäyntien eriyttäminen toisistaan on toimiva ja onnistunut ratkaisu. Ajoyhteyden ohjaaminen pysäköintihalliin kevyen liikenteen väylän kautta on ongelmallinen. Maantasoon on katsojille luotu rikas ja elämyksellinen areenatila gallerioineen. Palvelutilat on onnistuneesti mitoitettu ja toiminnoista on saatu kokemuksia

22.9.2014

rikastuttavia elementtejä. Katsoja laskeutuu palvelujen maailmasta pelikenttää kohti - klassinen ratkaisu joka tuntuu hyvältä. Kentän sulkeminen joka sivulta katsomoilla on toiminnallisesti hyvä ratkaisu.

Kalevan puistotien puoleinen "sisäpiha" tuntuu toiminnallisesti turhalta ja ahtaalta - olisiko tilat voitu avata suoraan kadulle esimerkiksi katetun gallerian avulla? Ehdotus on rakennettavissa kahdessa vaiheessa: stadion luhtiasuntoineen ja torni liiketiloineen omina kokonaisuuksinaan. Pelaajien puku- ja huoltotilat sekä median tilat ovat toiminnallisesti hyviä ja selkeitä. Ne sijaitsevat suoraan kentän tasossa. Liiketilat avautuvat luontevasti ympäristöön ja ne ovat jaettavissa pienempiin yksikköihin. Ratkaisu toimii myös ilt-aikaan erilliskäyttö huomioiden.

Asunnot ovat selkeitä ja ne aukeavat komeasti ulkotilojen välityksellä kaupunkitilaan. Pihajärjestelyt tuntuvat haasteellisilta rakentaa ja ylläpitää. Toiminnallisesti korkeatasoinen ja onnistunut ehdotus jonka kaupunkikuvallisesti ratkaisu tuntuu vieraalta paikkaansa.

Pysäköintilaitokseen ajo on esitetty Ilmarinkadulta. Sen sijainti on kävelyvirtojen risteämisen kannalta hyvä, mutta ratkaisu lisää jonkin verran Tammelan sisäistä liikennettä, eikä se ole saavutettavissa Kalevan puistotien suunnasta. Ainakin opastuksen kannalta ratkaisu on ongelmallinen. Kalevan puistotien ja Itsenäisyydenkadun liittymässä sijaitseva aukio on otettu osaksi stadionin kävely- ja pyöräilyjärjestelyjä. Ratkaisulla on muodostettu selkeä ja hyvä reitti Itsenäisyydenkadulle. Pyöräpysäköintiä on esitetty hajautettuna Salhojankadun, Ilmarinkadun sekä kävely- ja oleskeluaukion yhteyteen. Ratkaisu tuntuu luontevalta. Stadionilta poistuvien bussien ajoyhteyden toteuttaminen Ilmarinkadulta Kalevan puistotielle on vaikeaa.

Ehdotus nro 5, "Pallo"

Ehdotus muodostaa ruutukaavan rajat. Kenttä on etelä-pohjoissuuntaisesti ja se on nostettu yhden kerroksen verran katutasosta. Autopaikoitus sijaitsee kentän alla maantasossa. Katsomoita on sijoitettu neljälle sivulle päätykatsomoiden ollessa kuitenkin seisomapaikallisia. Rakentaminen ja stadion on erotettu pihakadun avulla erilleen toisistaan.

Arkkitehtuuriltaan ehdotus on Kalevan puistotien suuntaan tyly, monotoninen ja muurimainen. Massiivinen julkisivu on ympäristöön nähden vieras elementti. Se katkaisee Kalevan tornien pistemäisen korttelirakenteen ja estää niiden näkymät kaupungin suuntaan. Jalankulkuympäristö tuntuu karulta Tammelan kadun suuntaan. Stadionin ja korkean asuinrakennusmassan väliin jäävä kuilu vaikuttaa sekin ahtaalta ja synkältä. Kuilu on tarpeeton, koska stadionin ohitse kulkee vehreä puistokatu. Kuilun vuoksi viidestä alimmasta kerroksesta avautuvat näkymät ainoastaan stadionin takaseinään. Kaupunkikuvallisesti tarkasteltuna katsomorakennelma teräsverkkoineen näyttää halvalta ja väliaikaiselta ratkaisulta.

22.9.2014

Ehdotus on konseptiltaan selkeä ja se on myös kustannustehokkain. Stadion toimintoinen ja asuminen on erotettu kokonaan toisistaan pihakadun avulla. Ratkaisu on johtanut kuitenkin stadionin ja asumisen väliin jäävään kapeaan ja korkeaan kuiluun, jolle ei oikein löydy perusteluja.

Pelikenttä katsomoinen on nostettu maantasosta kerroksen ylemmäs. Tämä tuottaa kentän huollolle haasteita lumen poiston ja mahdollisesti kentän suuremman huollon osalta. Kentän alle on sijoitettu pysäköinti sekä pelaajien, median- ja liiketilat. Valitusta perusratkaisusta johtuen yleisö saapuu stadionille kuudesta erillisestä sisäänkäynnistä, jotka katutasolla tuntuvat liian ahtailta. Yleisögalleriat, pelaajien ja median tila on sijoitettu ja mitoitettu toimivasti. Pelikentän avoimet päädyt ovat selkeä toiminnallinen puute. Tätä perusongelmaa ei ole ratkaistavissa jatkosuunnittelun keinoin ehdotuksen muuttumatta merkittävästi toisenlaiseksi. Katsomot oheistiloineen ovat pohjaratkaisuiltaan toimivia. Katsomon kate on ongelmallinen voimakkaasti nousevasta hahmostaan johtuen. Kaaviossa esitetyn valoisuuden tavoittelusta seuraa ongelma yleisön suojaamisessa viistosadetta ja tuulisia olosuhteita ajatellen. Kokonaisuudessaan ehdotus vaikuttaa keskeneräiseltä.

Ehdotuksen vahvuuksia ovat ylempien kerrosten suuret läpitalon asuinhuoneistot, joiden parvekkeet avautuvat stadionin suuntaan. Porrashuoneita on sijoitettu massaan riittävästi. Ajatus nurmen jatkumisesta rakennusten katoille on hauska; rakennuksista ja kentästä muodostuu vihreä laakso. Perusratkaisusta johtuen vaihteittain rakentaminen onnistuu hyvin, lisäksi ehdotus olisi edullinen toteuttaa.

Liiketilat eivät liity luontevasti stadionin toimintaan, koska ne avautuvat ainoastaan stadionin ja asuntorakennuksen väliin. Liike- ja yleisötilojen erottaminen toisistaan ei ole kokonaisuuden kannalta toimiva ratkaisu.

Liikennerekaisut on esitetty ehdotuksessa hyvin kevyesti. Ilmarinkatu ja Salhojankatu on esitetty shared space-tyyppisiksi kaduiksi, joilla liikutaan jalankulkijan ehdoilla. Katujen kaksisuuntaistaminen vähentää kadunvarsipysäköintiä, joka alueella ei ole toivottavaa. Saattoliikenteen järjestelyt jäävät ehdotuksessa epäselviksi. Bussiliikenteen salliminen Kalevan puistotieltä Ilmarinkadulle on hankalasti toteutettavissa. Pyöräpysäköintiä on esitetty Ilmarinkadun varteen, jolloin saavutettavuus on periaatteessa hyvä, mutta pyöriä kerääntyy todennäköisesti sisäänkäyntien läheisyyteen.

22.9.2014

Ehdotus nro 6, "Lynx Lynx"

Ehdotus muodostaa ruutukaavaan rajat selkeästi. Rakennuskokonaisuus jättää hyvin tilaa ympärilleen ja säästää Salhojankadun puurivistön ja sijaitsee muutenkin hyvin annetun rakennusalan sisällä. Kenttä on sijoitettu pohjois-eteläsuuntaisesti katutasoon. Tästä huolimatta katsomotilat on saatu sovitettua kaikille neljälle sivulle, jolloin tunnelma stadionilla saadaan hyväksi. Kentän sijoittaminen katutasoon liittyy sen hyvin liike- ja muihin stadioniin liittyviin palvelutiloihin. Autopaikoitus on sijoitettu kentän alle kellarikerrokseen.

Kilpailuehdotus on yksiaineisessa ja herkän veistoksellisessa, lähes eeterisessä muodonannossaan kaunis, näyttävä ja vaikuttava teos. Korttelin reunoja yhtenäisenä umpinaisena pintana kiertävä massa näyttää yllättävän kepeältä ja ilmavalta, kun sitä on viistetty voimakkaasti ala- ja yläpinnoista. Leikkisä massoittelu avaa uusia pohjois-eteläsuuntaisia näkymiä stadionille ja korttelin lävitse. Kaarevien kattopintojensa ansioista suunnitelma huomioi myös itä-länsisuuntaisten näkymien säilymisen. "Lynx Lynx" edustaa mielenkiintoista, uudenaikaista, kunnianhimoista ja kansainvälisessä mittakaavassakin tasokasta arkkitehtuuria. Suunnitelma on kuitenkin ehdottomuudessaan riskialtis ja vaikeasti kehiteltävissä esim. vaihteittaisesti rakentamalla. Ehdotuksessa on myös useita erikoisia rakenne ratkaisuja, mitkä nostavat sen kustannukset kilpailuehdotuksista kalleimmaksi.

Saapuminen ja sisäänkäynnit stadionille ovat kaupunkikuvallisesti helposti luettavissa ja toimivilta. Stadiontoimintojen vaatimat yhteydet (pelaajat ja media) on onnistuneesti sijoitettu omiksi kokonaisuuksiksi. Stadionin ravintolan ratkaisu on arkkitehtonisesti mielenkiintoinen, joskin porrastus ravintolatilassa voi aiheuttaa käytännössä hankaluuksia. Kenttä oheistiloineen on sijoitettu luontevasti etelä- pohjoissuuntaan. Epäselväksi jää, onko päätykaarien alaiset katsomot suljettavissa lasiseinillä tms. Peliolosuhteiden ja katsojien viihtyvyyden osalta tämä on ehdoton vaatimus. Sisäänkäynnit johdattavat yleisön kentän tasossa suoraan katsomon etuosiin ja porrasyhteyksillä ylempänä oleviin länsi- ja itäisivujen yleisögallerioihin. Galleriat on suunniteltu ja mitoitettu selkeiksi ja niissä on huomioitu tulevaisuuden kehittämistarpeet. Perusratkaisusta johtuen peliin saapuminen tuntuu kuitenkin hieman ruuhkaiselta: 7000 katsojaa jakautuu neljään portaaseen ja tuottaa melko pitkät vaakasuuntaiset siirtymät. Pelaajien puku- ja huoltotilat sekä median tilat ovat toiminnallisesti hyviä ja selkeitä. Ne sijaitsevat kentän tasoa ylempänä toimivasti suunnitellun luiskayhteyden päässä.

Asunnot kiertävät ja avautuvat pääosin kentälle sen jokaiselta sivulta. Tästä johtuen rakennuskokonaisuus näyttääkin enemmän asuinkorttelilta kuin jalkapallostadionilta, johon liittyy asuinrakentamista. Asuntojen pohjaratkaisut ovat pääosin selkeitä, mutta korkeiden kulmaosien asuntoratkaisut tuntuvat hankailta ja kalliilta toteuttaa. Asuntojen luhtikäytävä- ja parveketilojen

22.9.2014

avaaminen pääosin kentän suuntaan herättää myös kysymyksiä ratkaisun toimivuudesta. Eri toiminnoista johtuvien mahdollisten häiriötekijöiden vuoksi tuntuisi luontevammalta avata asuntojen ulkotiloja enemmän ympäröivään kaupunkiin. Asuntojen sisäänkäynnit on sijoitettu luontevasti, mutta ne tuntuvat hiukan ahtailta ja ovat oheistiloiltaan puutteellisia.

Ajoyhteys pysäköintilaitokseen on sijoitettu lähelle Tammelankadun ja Kalevan puistotien liittymää, mikä liikenteen toimivuuden kannalta nähdään vaikeana ratkaisuna. Pysäköintilaitoksen liikenne ei kuitenkaan risteäisi pääkävelyvirtojen kanssa. Pyöräpysäköinti on esitetty keskitetysti Salhojankadulle Vellamonkadun pohjoispuolelle. Niitä olisi voinut tuoda joka sivulle. Asiakaspysäköintipaikkojen sijoittaminen Kalevan puistotien varteen on huono ratkaisu kadun toimivuuden ja turvallisuuden kannalta. Itsenäisyydenkadun ja Tammelankadun välisen aukion käyttö pysäköintiin ei ole hyvä ratkaisu, koska tällöin pääsaapumissuunnan (mahdollinen ratikkapysäkki) kävelyolosuhteet jäävät puutteellisiksi.

22.9.2014

Kilpailun ratkaisu

Kilpailun korkeatasoisista ehdotuksista erottui yksi kokonaisidealtaan selkeä voittajaehdotus, joka on arkkitehtuuriltaan raikas, nykyaikainen ja mittakaavallisesti erittäin onnistunut, ympäristön lähtökohdat huomioonottava ja paikkaan soveltuva kokonaisuus. Ehdotus antaa realistisen ja joustavan pohjan jatkokehittelylle ilman, että vaarana on alkuperäisen idean katoaminen.

Kilpailun tuomaristo päätti yksimielisesti antaa ensimmäisen palkinnon ehdotukselle nro 2 "Hattutemppu" ja kunniamaininnan ehdotukselle nro 6 "Lynx Lynx".

Tuomaristo suosittelee yksimielisesti, että voittanut ehdotus "Hattutemppu" valitaan jatkosuunnittelun pohjaksi

Jatkotoimenpiteet

Ehdotuksen jatkokehittelyssä tulisi tuomariston mielestä kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

- Salhojankadun puoleista, korkeinta rakennusmassaa tulisi madaltaa ja sen sijaintia sovittaa paremmin vastapäiset asuinrakennukset huomioonottavaksi, esimerkiksi siirtämällä se Vellamonkadun päätteeksi. Näin mahdollistettaisiin asunnoista avarammat näkyvät.
- Stadionin ja rakennusmassojen runkosyvyyttä tulisi kaventaa niin, että Salhojankadun puurivistö säilyy ja samalla saataisiin toivottua etäisyyttä vastapuolen asuinrakennuksiin.
- kentän korkeusasemaa tulisi tarkentaa.
- päätyihin tulisi lisätä päätykatsomot ja avoimet kentän päädyt tulisi tuulisuojata.
- Kalevan puistotien ja Tammelankadun välisen kulman elävöittäminen.
- Valaistuksen-, äänentoiston ja vedenhallinta ovat ratkaisevassa asemassa kokonaisuuden onnistumisen kannalta.

Tuomaristo on kuunnellut tammelalaisia ja heidän näkemyksiään tulisikin huomioida jatkoprosessissa siinä laajuudessa, kuin se toteuttamisen taloudelliset ja muut reunaehdot mahdollistavat. Keihään kärkenä hanke tulisi edetä kuitenkin jalkapallon ehdolla. Tuomaristo korostaa elinkaariajattelua, jalkapallostadionin on oltava toimiva kokonaisuus myös 25 vuoden kuluttua Tammelassa.

22.9.2014

Tuomariston allekirjoitukset

Tuomaristo allekirjoitti tekemänsä arvostelupöytäkirjan ja samalla kilpailun ratkaisun koskevan päätöksen kokouksessaan 22.9.2014.

Nimikuorten avaus

Kilpailu oli anonyymi. Nimettömyyden suojaa noudatettiin siihen saakka, kun tuomaristo oli tehnyt kilpailun ratkaisua koskevan päätöksensä. Arvostelun tehnyt tuomaristo ei arvostelua eikä kilpailun ratkaisua koskevaa päätöstä tehdessään tiennyt minkään kilpailuehdotusten tekijää tai tekijöitä.

Kilpailuehdotusten arvostelu valmistui kokonaisuudessaan ja hyväksyttynä tuomariston kokouksessa nro 6, joka pidettiin 22.9. Tampereella. Tuomaristo teki tuolloin ensin päätöksen kilpailun ratkaisusta ja avasi sen jälkeen kuuden kilpailuehdotuksen nimikuoret. Tällöin todettiin ensimmäiselle sijalle asetetun kilpailuehdotuksen tekijät ja muiden kilpailuun osallistuneiden viiden ehdotuksen tekijät.

Ensimmäinen sija: nimimerkille ”Hattutemppu”, tekijät:
JKMM Arkkitehdit - Ramboll Oy - Trafix Oy

Kunniamaininta: nimimerkille ”lynx lynx”, tekijät:
Avanto Arkkitehdit Oy - White arkitekter AB - Ramboll Oy- Sito Oy

22.9.2014

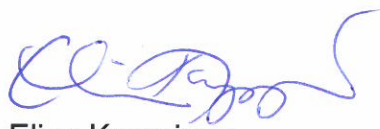
Tuomariston allekirjoitukset

Pekka Salmi pj.

Taru Hurme

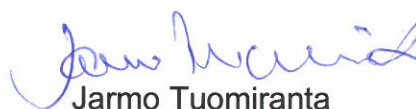
Elina Karppinen

Eija Muttonen-Mattila

Jussi Mattila

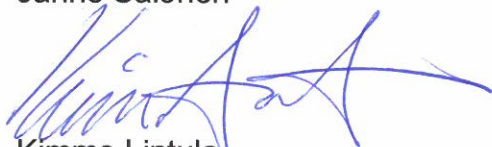
Jarmo Tuomiranta

Janne Salonen

Pasi Ylinen

Kimmo Lintula

Pentti Kareoja

Risto Huttunen

Ismo Rellman siht.